

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. VI.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

- 4 *Inter transuersales quando permittatur.*
- 5 *Apud Hebraeos cur fratris mortui uxorem ducere liceret.*
- 6 *Iure civili intra quem gradum nuptiae probentur.*
- 7 *Quid ius Canonicum statuatur, & cui magis standum sit.*
- 8 *De cognatione spiritali.*
- 9 *De cognatione legali, An ex his matrimonium impediatur.*

C A P. V I.

QUOD modò diximus, ad legitimorū filiorum procreationem, satis esse, virū & uxorem inter se matrimonij causa cōsentire, hoc tamen non vsquequaque, sed moderatè sanè intelligèdum est. Sunt enim certæ personæ exceptæ, cum quibus non nuptias contrahimus, & quasi limites quidā præfixi, quos in nubendo transilire omninò prohibemur. Nec enim quod antea de pluribus gentib. & nationibus retulimus, apud quas sine delectu nunc filij matribus, nunc patres neptibus, ipsiq; inter se fratres & sorores, atq; vni plures quandoque miscebantur, huiusmodi

iusmodi monstra, & portenta potius, Ro-
 mani in sanctissimas suas leges recepere:
 quin certis ordinibus distinctis, & gradi-
 bus quibusdam constitutis, hoc illis præ-
 ceteris fuit antiquissimum, ne belluarū
 more temerè & fortuito ad tam verenda
 I matrimonij sacra irrueremus. a Principio
 igitur illud satis constat, eum qui ritè
 vni mulieri iunctus est, non posse eodem
 tempore & iustam cum alia fœmina ha-
 bere consuetudinem, b huiusmodi enim
 hominem vt fœdissimum, etiam Præto-
 res in edicto infamia notauerūt. c Siqui-
 dem barbarorum potius mos ille est, vt
 inquit Cic. in Ver. Solere aiunt barbaros
 reges, Persarum ac Syrorum plures vxo-
 res habere. & Tacit. Soli, inquit, Germa-
 ni ex barbaris omnibus, singuli singulis
 iunguntur vxoribus. Et licet apud Rom.
 olim Valentinianus Cæsar duarum simul
 vxorum coniugium permisisset, Iulius e-
 tiam Cæsar liberorum quærendorū cau-
 sa, vt quot quisque vellet vxores ducere,
 legem ferre constituisset, d quod & Socra-
 tem, & Demetrium, & Euripidē, & alios
 fecitasse aiunt, e fuerunt tamen hæc po-
 steriorem legibus meritò abrogata, f
 summaq; in eos qui secus facerent, pœna
 constituta. g Nam cum & illi qui pluriū
 fœminarum commercia appetunt, non
 C leue

a cap. nuptia-
 rum. 27. q. 5.

b l. 2. C. de in-
 cest. nupt. l.
 eum qui. C.
 de adulter.
 c l. i. in fin. l.
 quid ergo, de
 his qui not.
 infam.

d Suet. in Cæ-
 sa. cap. 52.
 e Tyraq. de le-
 gibus Cōnub.
 pag. 55. 59.
 f l. nemo. 1.
 C. de Iudæ. l.
 eum qui. C.
 de adult.
 g Alex. conf.
 105. in 7. Rom.
 conf. 31.

leue incontinentiæ & libidinis suæ præbeant documentum, cū legamus antiquitus, quæ vno contentæ matrimonio fuerant, coronæ pudicitæ ornatas, ob id scilicet quodd existimabant, eam quæ plures viros experiretur, ab intemperantia & lasciuiâ non abesse. Tum verò non dubium id est, eam ex nuptiis inter maritū & coniugem necessitudinem conciliari debere, quæ nulla arctior possit existere, quippe quæ non corpora tantum, sed & animi affectus, gaudia, dolores, voluptates, perturbationesq; communes reddat, mutuoq; in omnibus officio, & volūate eos deuinciat. *a* Quodd si aliquis hæc ipsa nō vni tantum, sed pluribus mulierib. voluerit impartire, id profectò veræ & integræ amicitæ ius videtur peruertere, quæ cū duorum vinculo perfectè solidetur, non in plures distrahenda, sed duorum tantummodò animorum iugo vincienda, perpetuoq; ita est retinenda, *b* quam rem & multis alijs rationibus, multi maximi & clarissimi viri comprobauere. *c* Quibus non obstant contraria exempla sanctorum virorum, Iacobi, Abrahami, Lamec, qui plures vxores leguntur habuisse, nam vt Innocentius Pont. ait, *d* cū illis ita diuino afflatu suadente liceat, nostrum non est rem tam arcanam & sacram

a l. i. de rit. nupt. l. aduersus. C. de crim. exp. hær.

b Arist. ethic. co. 3. c. 5.
c Lactan. li. 3. c. 21. Laërt. in Zeno. Arist. polit. 2. c. 1. 2. Card. c. dilectissimis. 12. q. 1. nu. 9. d. cap. gaudeamus, de diuort. ver. nec vili.

sacram

sacram communibus regulis aut exemplis conferre, *a* quod & suprà attigimus.

a cap. duæ
sunt. 19. q. 2.

a Fuerunt præterea & inter propinquos, qui maxima essent inter se sanguinis coniunctione deuincti, coniugia prohibita, An ob id fortasse, quòd naturalis nescio quid verecundiæ nobis innatum est, qua huiusmodi sanguinis commixtionem in coniunctis abhorremus? An quòd nuptijs necessitudines augeri debent, & per eas plurimorum nobis societatem & cõiunctionem adiungere? *b* An quòd mulieres propter imbecillitatem, multorum ope & auxilio egentes, propinquis idcirco nubere noluerunt, vt si qua à suis viris iniuria afficerentur, cognati opem ferrent, *g* quod Plutarchus tradit? Illud quidẽ certum est, inter ascendentes & descendẽtes iustum matrimonium tam ciuili quàm Pontificio iure non posse consistere, *c* quod cùm & olim apud veteres diu obseruatum fuisset, vir quidã deinde sanè pauper, cæterum bonus, & in primis popularibus acceptus, neptem, cui ampla dos fuerat relicta, primus in matrimonium duxit, qua de re à multis accusatus, cùm & idem multitudinis iudicio absolutus fuisset, plebiscitum deinde factũ est, vt in duenda vxore, vsq; ad neptes descendere liceret, superior necessitudo prohiberetur.

b c. 1. 35. q. 5

c l. nuptiæ,
cum gloss. de
rit. nup.

C 2 Hodie

a Plutar. in
Problem.
b Host. in
sum. de conf.
& affin. *g.* itē
quæritur.
c *g.* affinita-
tis. *g.* socrum.
Inst. de nupt.

a Hodie tamen vsque in infinitum hu-
iusmodi nuptiæ vetitæ sunt, *b* quod & in
ijs qui parentum filiorumue loco habentur,
qualis est nouerca & nurus, iure opti-
mo procedit, *c* tamen si Antoninum Ca-
racallam legamus, Iuliam nouercam vxore
duxisse, causatus, Principi quodcun-
que liberet, impunè licere. Inter eos verò
qui ex transuerso nobis iunguntur late-
re, licet non in infinitum, sunt tamen &

d Suet. in
Claud. ca. 26.

4 vsq; ad certum gradum vetita connubia,
quod quidem variè apud veteres obser-
uatum est, fratris enim filiam ducere le-
gibus antea prohibebatur, sed vbi Clau-
dius Cæsar *d* rem desuetam vsurpans, Agrippinam, quam maximè deperiebat, si-
bi vxorem desponsauit, idem passim cæ-
teri deinde Principes licere voluerunt,
quod tamen deinde à Nerva fuit seuera
constitutione prohibitum, *e* hodieq; ser-
uatur. *f* Fratres etiam defuncti vxori, aut
vxoris defuncti sorori copulari antea li-
cebat. *g* Cæcilius enim Metellus vxore
defuncta, illius sorori nupsit. & L. Crass. ex
defuncti fratris vxore filios suscepit, quod
Hebræis lege veteri expressè erat præce-
ptum, vt scilicet fratris, qui sine prole dis-
cessisset, semen suscitaretur. *h* Hodie &
hoc vtroque iure est abrogatum. *i* Il-
lud enim quod ijs prisca lege sub verbo-
rum

e Dion. in vi-
ta Nerva.
f *g.* fratris. In-
stit. de nupt.
g l. i. C. de
incest. nupt.
in C. Theod.
h Deuter. 25.
Luc. 20.
i c. si quis de-
sponsauerit.
27. q. 2. c. si de
diuort. l. tan-
quam. C. de
inc. nupt. in
C. Theod.

rum inuolueris iussum fuerat, apertè de-
 inde, quid id sibi vellet, declaratum est. ^{a c. olim. 28.}
 5 Præterea Hebræi ipsi, vt tradit August. ^{q. 1.} ^{b lib. 11. de}
 hoc maximè curabant, ne propinquitas ^{ciuit.}
 nouis propaginum ordinibus se sensim
 dirimēs, quasi euanesceret, ideoq; cogna-
 tionem antea cœptā, rursus matrimonij
 vinculo colligabant, quodāmodò fugien-
 tē reuocabant, vt in vna familia vel tribu
 opes in perpetuum permanerent, Moyse
 ita dicente, ^{c Num. 36.} Omnes viri ducant vxores,
 de tribu & cognatione sua, & cunctæ fœ-
 minæ de eadem tribu maritos accipiant,
 vt hæreditas permanceat in familijs. Cùm
 enim in bonis, quæ in vnamquamque tri-
 bum fuerant æqualiter distributa, ^{d Num. 26.} ^{e Num. 27.} ^{f Ruth. 4.}
 fœminæ ab intestato succedere possent, ^{Tho. 7.}
 curabant idcirco vt in propria familia nu-
 berent, ne bona in diuersam tribum per-
 uenirent, possessioq; antea rectè diuisa
 conturbaretur, alienæq; familiæ locuple-
 tiores redderentur. ^{g s. item ami} ^{ram. cum gl.}
 6 Sed hæc iam desue- ^{Inst. de nupt.}
 ta & oblitterata sunt. Diuersæ enim pror- ^{h s. duorum.}
 fus tam ciuili quàm Pont. iure connubijs ^{Inst. eo. l. ne-}
 hodie leges sunt præfinitæ, siquidem ius ^{mini. C. eod.}
 ciuile quasunque intra tertium cogna-
 tionis gradum cōtractas nuptias damnat,
 in quarto & reliquis (dum tamen de ijs
 personis non agatur, quæ parentum loco
 habentur ^g) approbat & admittit. ^h Sic
 C 3 enim

enim Brutus Portiam Sobrinam & Scipio Nasica Sobrini Africani maiorem filiam sibi desponsasse fertur, quod & unicuique licebat. Iure verò Canon. & olim variatum fuit. Fabianus enim quartum affinitatis gradū interdixerat, *a* postmodum Iulius non quarto contentus, rem vsque ad septimum perduxerat, *b* quod & ipsum Gregorius comprobat. *c* Visum tamē deinde nimis hoc seuerum est, cū nemo ferē connubiū in propria posset ciuitate reperire, & idcirco Innocent. III. vt in secundo affinitatis genere nuptias admisit, ita quartum consanguinitatis & cognationis gradū exclusit, quod & hodie seruatur, estq; plurimū in vsu. *d* Illud quidem omnibus notissimū est, non eodem modo gradus Iure ciuili & *7* Cano. dinumerari, cū ius ciuile quo ad tutelas, hæreditates, successiones, eos recenset. Ius verò Pont. ratione matrimonij, & coniunctione, de ijs agat, vnde & in propria quodlibet materia seruandū erit. *e* Sanē & ad impediendas nuptias illa potissimū affinitas considerari solet, quæ ex lustricis sacris (cognationem spiritua- *8* lem vocant) contracta est. *f* Etenim si arctior sanguinis coniunctio legitima impedire matrimonia apta est, quo magis hoc ex diuinis sacramentis profecta cognatio effice-

a c. de pro-
pinq. 35. q.
3.

b c. nullum.
q. ead.
c c. de afūn.
q. ead.

d c. non de-
bet, de cons.
& afūn.

e c. ad sedem.
35. q. 5.

f c. r. de cog.
spirit. in 6.

efficere debet? *a* cum præsertim ijs qui a c.1.2.30.
puero in his sacris auspex sit, Deo fidei- 9.3.
bere videatur, se in illum quæ ab optimo
parente solent officia proficisci, egregiè
collaturum. *b* Prohibet igitur quàm plu- b c.vos ante,
res personas huiusmodi cognatio inter se de consecrat.
nubere, *c* quod non tam Principum cõ- dist.4.
stitutionibus, *d* sed & Pont. Decretis sæ- c Gl.c.1. §. fi.
pissimè est traditum. *e* etiamq; in illegi- de cogn. spi-
9 timè natis locum habet, *f* Illa etiam co- rit.in 6. Abb.
gnatio nuptijs impedimento esse solet. c. Martinus.
quæ solo Iuris ciuilis vinculo iungitur, cod.tit.
adoptioneq; contracta est. Cùm enim ad d l. si quis a-
veri matrimonij similitudinem sit insti- lumnus. C.
tata, non patitur parètes aut fratres ipsos de nupt.
inter se copulari, *g* suosq; & ipsa ordines e tot.titu.de
constitutos habet, quos egredi non licet. cogn. spiri. &
h Quæ tamen omnia tunc demùm legiti- 30.q.2.3.4.
mam sobolem afficiunt, nisi iustus error f Abb. c. fin.
probabilisq; ignorantia parètes ab omni de cogn. spiri.
crimine excusaret. *i* Ea autem cuiusmo- g c.1. cap. per
di esse debeat, vt nihil filijs noceat, Do- adopt.30.q.3.
ctores latè declarare solent *k*. h. Gloss.c.
vn. de cogn.
leg.

AN EX ILLICITO CON-

cubitu, affinitas vlla oriatur, quæ
matrimonium impe-
diat.

1 Affinitas quid sit.

2 Illegitimi dicuntur coniuncti, nisi cer-

C 4 tis

i c. ex teno-
re, qui fil. leg.
e. fin. de clan.
k Dec. consil.
153. 154. dice-
mus infra ca.
9.

tis casibus. num. 6.

- 3 *Ad impediendas nuptias, illegitimi nihil a legitimis differunt.*
- 4 *Affinitas cum illegitimis quomodo consideretur, tam Iure civili, quam Pöt.*
- 5 *Affinitas iusta qua sit, & qua naturalis tantum.*
- 6 *Quo casu illegitimi consanguinei appellentur.*

CAP. VII.

INTER cætera, quæ matrimonium inter aliquos iungi prohibent, suprà diximus affinitatem memorari, ubi ea intra quartum gradum nobis antea cum aliquo intercedebat. Verùm id nunc in quæstionem venit. utrum ex quacunque vel illicita coniunctione, an verò ex legitimo tantum matrimonio hæc affinitas oriatur, puta, fuit mihi quandoque cum aliqua muliere consuetudo, poteritne filius, aut frater meus, illam amplius vxorem ducere? aut ego illius matrem, sororem, nepotem? Res prima quidem facie, eam partem videtur suadere, quæ fauet matrimonio, ut id liberè inter eos cõtrahi posse dicatur. Primò, quòd scimus affinita-